

Noorderzon

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 390.000**

Gevraagd subsidiebedrag: € 500.000

Over de instelling

Stichting Noorderzon Groningen, podiumkunsten, festivals, Groningen

Stichting Noorderzon Groningen (hierna: Noorderzon) organiseert jaarlijks in de tweede helft van augustus het elfdaagse Noorderzon Performing Arts Festival Groningen op verschillende locaties in Groningen. Noorderzon omschrijft zichzelf als de ietwat curieuze combinatie van groots zomerfeest en internationaal kunstenfestival. Het festival presenteert een multidisciplinair *cutting edge*-programma dat tot ver over de landsgrenzen een ijkpunt is voor internationale podiumkunsten. Nieuwsgierigheid en een brede blik zijn de leidraad voor een programma dat wars is van hypes, maar juist de achtergrond en grondslag van zo'n hype in een mondiaal en lokaal kader wil duiden. Noorderzon wil primair een publieksfestival zijn en trekt met het Noorderplantsoen als kern jaarlijks een groot en nieuwsgierig publiek van zo'n 140.000 bezoekers.

Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Noorderzon Groningen een subsidiebedrag toe te kennen van € 390.000.

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.22 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De raad is zeer enthousiast over de artistiek hoogwaardige kwaliteit van Noorderzon. Noorderzon heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een van de belangrijkste middelgrote podiumkunstenfestivals van Europa voor het presenteren en bekijken van nieuw internationaal werk. De raad vindt het festival een voorbeeld van *the art of programming* en is onder de indruk van het vertrouwen dat een breed en regionaal publiek stelt in de artistieke, vaak niet gemakkelijke keuzes van de artistiek leider. Het festival presenteert internationale makers voordat deze zijn doorgebroken, en combineert deze met nieuw werk van - veelal jonge - noordelijke makers.

Noorderzon hanteert de cao Toneel en Dans voor de kleine kern van vaste medewerkers en betaalt vaste freelancers van het artistieke team, gastprogrammeurs en curatoren een projectvergoeding; voor de overige medewerkers verbetert het de komende tijd de afspraken. Financieel staat Noorderzon er gezond voor en het festival kent een brede financieringsmix.

Het festival licht de toepassing van de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit en Inclusie duidelijk toe en geeft aan welke aspecten van de codes de komende tijd verbetering behoeven.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Noorderzon heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een van de belangrijkste middelgrote podiumkunstenfestivals van Europa voor het presenteren en bekijken van nieuw internationaal werk. Dankzij het grote internationale netwerk van artistiek leider Mark Yeoman kan Noorderzon in een vroeg stadium nieuw werk en jonge makers scouten en in Nederland introduceren. De raad is zeer enthousiast over de wijze waarop het festival deze avant-gardeprogrammering voor een groot en breed publiek aantrekkelijk en toegankelijk weet te maken.

De raad waardeert de opvallende, eigenzinnige positie van Noorderzon. Het festival biedt een hoogwaardig en gevarieerd aanbod, voor specifieke groepen, voor een groep professionals en voor een breed publiek, waarmee de impact groot is. Het beleidsplan voor de periode 2021 – 2024 roept een inspirerend beeld op van de wijze waarop met groot vakmanschap scherpe, weloverwogen keuzes worden gemaakt in *the art of programming*. De gehele selectie van met name onafhankelijke makers voedt de dialoog door (mondiale) ontwikkelingen in de samenleving weer te geven. Daarbij verlenen juist de soms schurende keuzes het festival een geheel eigen, oorspronkelijke signatuur. Wel had de raad graag een concreter uitwerking gelezen van de plannen voor de komende periode.

Het overzicht met makers en gezelschappen die vroeg in hun ontwikkeling een plek kregen op Noorderzon, is indrukwekkend. Het festival wil deze groep verder ondersteunen bij het zetten van hun volgende stap, naar een ander publiek en naar internationale zichtbaarheid. Het speelt daarbij een sterke rol als coproducent. Door de signalerende functie van nieuw internationaal talent is het festival uitgegroeid tot een belangrijke ontmoetingsplek voor buitenlandse programmeurs. Deze functie is ook van groot belang als stimulans en inspiratie voor het nationale podiumkunstenveld.

De raad oordeelt positief over de muziekprogrammering, die getuigt van een goede lokale samenwerking. In meer dan zeventig, vooral gratis concerten tonen de programmeurs van Eurosonic Noorderslag en SPOT een vooruitstrevend internationaal muziekprogramma binnen Noorderzon. Ook talenten van lokale kunstinstituten krijgen een podium op het festival, van Urban House Groningen tot het Prins Claus Conservatorium.

Vernieuwing

Naast de plek die Noorderzon geeft aan nieuw internationaal talent, is Noorderzon de afgelopen jaren een sterke rol gaan spelen bij de ontwikkeling van talenten uit de regio. Het festival maakt deel uit van het noordelijke talentontwikkelingsprogramma Station Noord en presenteert op het festival een speciale programmalijn binnen het hoofdprogramma 'Gemaakt in het Noorden'.

In de afgelopen jaren maakte Noorderzon deel uit van verschillende internationale netwerken. In 'CreateToImpact', het meest recente project, doet het festival samen met vijftien Europese partners onderzoek naar innovatie van presentatievormen en het effect daarvan op nieuw publiek. Dit door de EU ondersteunde project loopt tot halverwege de komende kunstenplanperiode; de raad is benieuwd naar de uitkomsten.

De raad waardeert tevens de grote aandacht voor duurzaamheid in den brede - waarin Noorderzon vooroploopt en als eerste festival van Nederland tien jaar geleden het Green Key-duurzaamheidskenmerk kreeg - en de voortgaande ontwikkelingen op dit vlak.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Noorderzon hanteert de cao Toneel en Dans voor de kleine kern van vaste medewerkers. De 'vaste' freelancers van het artistieke team, de gastprogrammeurs en curatoren, krijgen een projectvergoeding gebaseerd op ervaring en expertise. Voor het overige personeel, betaald of niet betaald, bestaan geen eenduidige, transparante afspraken. Noorderzon is stapsgewijs begonnen dit te verbeteren en wil hiervoor in 2021 – 2024 beleid ontwikkelen.

Financieel is het festival gezond, met een goede liquiditeit en solvabiliteit. Het festival heeft een gezonde balanspositie met een brede financieringsmix. De afgelopen jaren heeft het festival veel structurele kosten met incidentele middelen betaald. Om de basis van het festival zekerder te stellen, begroot het festival de inkomsten uit private fondsen voor de komende periode vrij behoudend. De begroting voor de toekomst vindt de raad realistisch, met zekerheid van structurele regionale ondersteuning.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

De raad vindt de publieksbenadering van Noorderzon voorbeeldstellend; het festival weet met een uitnodigende grondhouding en een laagdrempelige aanpak in deze regio een zaalbezetting van 85 procent te realiseren voor de edgy internationale programmering. Voor de Groningers vormt het festival een ijkpunt in het jaar, om elkaar te ontmoeten, om te 'Noorderzonnen'. Het grotendeels noordelijke publiek komt niet zozeer af op specifieke

voorstellingen, maar vertrouwt in algemene zin op de keuzes van het festival. Dat is een groot compliment voor de organisatie. De raad heeft er vertrouwen in dat Noorderzon ook in de periode 2021 – 2024 zijn positie als groot publieksfestival weet vast te houden.

De instelling heeft een over de jaren uitgestrekt 'educatief curriculum' ontwikkeld, waarbij het publiek van jongs af aan met Noorderzon kan opgroeien. Vanaf het speciale kinderprogramma via latere concerten met vrienden is het park bekend terrein; de stap naar een 'volwassen' voorstelling is klein, blijkt ook uit het vele herhaalbezoek. Afgezien van het kinderprogramma ontbreken educatief aanbod of contacten met scholen. De raad zou graag zien dat dit aspect meer aandacht krijgt.

In de afgelopen jaren heeft Noorderzon veel aandacht geschonken aan de maatschappelijke duiding van het programma, met een uitgebreid contextprogramma met nagesprekken, debatten, colleges en *lecture performances*. Daarvoor werkt het festival samen met verschillende afdelingen van de Rijksuniversiteit Groningen en de Hanzehogeschool Groningen. De raad vindt het een goede ontwikkeling dat dit succesvolle programma structureel onderdeel wordt van het kernprogramma; het festival wil daarvoor zelfs de naam aanpassen naar Noorderzon Performing Arts & Society Festival Groningen.

Voor specifieke doelgroepen organiseert het festival verschillende activiteiten met tal van maatschappelijke partners, onder meer op het gebied van armoedebestrijding. De raad vindt het van belang dat er aandacht is voor groepen in de samenleving voor wie de drempel naar een dergelijk evenement om verschillende redenen hoog is; hij waardeert het dat het festival mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ruimte biedt om te participeren, als toeschouwer of vrijwilliger. Dat geldt ook voor de speciale dagen en activiteiten voor ouderen, met bijvoorbeeld workshops bloggen met bejaarden en meezingcafés.

Geografische spreiding

Noorderzon maakt deel uit van de cultuurregio We the North. Het festival wordt meerjarig ondersteund door gemeente en provincie Groningen en is als Cultuurpijler aangewezen, wat inhoudt dat het festival een ondersteunende functie heeft voor de gehele Groningse festivalsector. In zijn reflectie op de aanvraag van Noorderzon schrijft We the North dat het Noorderzon ziet als vernieuwend, breed en interdisciplinair festival, en het rekent tot de belangrijkste festivals van Noord-Nederland, gezien het nationale en internationale bereik en de brede publieksfunctie. De (inter)nationale samenwerkingspartners creëren, aldus de cultuurregio, ook grote waarde voor de Noord-Nederlandse culturele infrastructuur, bijvoorbeeld op het gebied van artistieke vernieuwing. Daarbij vormen de

maatschappelijke visie en activiteiten een waardevol onderdeel van Noorderzon voor de cultuurregio. Ook speelt Noorderzon een belangrijke rol in Station Noord, het talentontwikkelingstraject van drie noordelijke provincies, samen met onder andere het Noord Nederlands Orkest, Club Guy & Roni, Tryater en Oerol.

Toepassing Fair Practice Code

Noorderzon heeft in het kader van de Fair Practice Code de zelfscan uitgevoerd en heeft daar drie aandachtspunten uit gedestilleerd voor de komende jaren: meer eenduidigheid in beleid en honorering, meer transparantie en meer scholing en carrièreperspectief. Noorderzon wil actief bijdragen aan de uitwerking van de Fair Practice Code, zowel lokaal als in georganiseerd festivalverband. De raad oordeelt positief over de heldere reflectie en uitwerking hiervan, en vertrouwt erop dat het festival deze plannen snel concretiseert en uitvoert.

Toepassing Governance Code Cultuur

Noorderzon hanteert een bestuursmodel, waarbij het bestuur in praktijk op afstand functioneert. Voor de samenstelling van het bestuur zijn profielen opgesteld, die in de periode 2021 – 2024 structureel getoetst worden aan het festivalprofiel. Het is de bedoeling dat het bestuur naar vijf leden groeit. De raad onderschrijft de noodzaak voor een meer diverse samenstelling van het bestuur.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

De raad constateert dat inclusie een onlosmakelijk onderdeel vormt van het beleid van Noorderzon. Dat blijkt onder meer uit de aandacht voor mensen met een (fysieke) beperking in de staf en bij de grote groep festivalmedewerkers. Uit de zelfscan die Noorderzon heeft gedaan, blijkt dat er nog enkele aandachtspunten liggen met betrekking tot de toepassing van de Code Diversiteit en Inclusie. Het festival wil komende periode onder meer wijk- en doelgroepgericht werven. Ook gaat het actief in gesprek met lager opgeleiden en nieuwe Groningers om deze groepen nauwer bij het festival te betrekken. De raad vindt dit goede stappen.